

Folkhälsomyndigheten

Fråga 1/1

Uppskatta för vart och ett av områdena dess angelägenhet och ert behov av tillsynsvägledning under perioden 2026-2029. Skala 1-4 (4 är högst). Ni kan även lämna synpunkter på förslagen eller om ni har andra synpunkter. Förklarande texter till de olika vägledningarna hittar ni här: [NTS - remiss](#)

Vägledning om kyltorn kommer att publiceras under 2025. Uppdaterad vägledning om ventilation beräknar vi att publicera 2027/2028. Ny vägledning om legionella kommer att publiceras i början av 2025 och mer vägledning väntas framöver i och med implementeringen av dricksvattendirektivet. Kyltorn, ventilation och legionella finns därför inte med i listan nedan.

Tillsynsvägledning	Skala 1 - 4 (4 är högst)
F1 - Lokaler för vård och omsorg	4
F2 - Bostäder, handläggning av klagomålsärenden	1
F3 - Häkten och kriminalvårdsanstalter	2
F4 - Boenden för tillfällig arbetskraft	2
F5 - Ljudmiljö i skola och förskola	3
F6 - Dagsljus och belysning	1
F7 - Fukt och mikroorganismer	3
F8 - Kemikalier i inomhusmiljöer	4
F9 - UV-skydd utomhus i skola och förskola	3

Lämna synpunkter på förslagen ovan om ni har andra synpunkter. Ange tillsynsområde som synpunkten gäller:

F1 – Miljöförvaltningen anser att området bör prioriteras och välkomnar en ny vägledning inom området, då det berör särskilt känsliga grupper i samhället.

F2 – Inom förvaltningen har ett effektivt arbetssätt tagits fram för att hantera dessa ärenden. Förvaltningen ser därmed inget behov av en vägledning men kan se att det kan behövas på en nationell nivå.

F3 – Förvaltningen välkomnar en vägledning inom området och ser gärna att vägledningen innehåller goda exempel samt är tydlig med vilka krav som är rimliga att ställa på inomhusmiljön för de intagna. Förvaltningen ser dock ett större behov av andra föreslagna vägledningar, exempelvis F1 och F8.

F5 – Förvaltningen anser att det i dagsläget saknas stöd i förelägganden om akustikplattor, buller från radiatorer och golv som låter, och ser gärna att områdena berörs i den nya vägledningen.

F6 – Förvaltningen anser att området utgör en PBL-fråga och bedömer därför att det inte finns behov av denna typ av vägledning inom ramen för miljöbalkstillsynen.

F7 – Förvaltningen anser att den rådande vägledningen inom området behöver uppdateras. Om vägledningen uppdateras skulle förvaltningen gärna se att denna innefattar en anpassad Swesiaq-modell för skolor och förskolor.

F8 – Förvaltningen skulle gärna se en tillsynsvägledning inom området som tar upp när det kan ställas krav på utbyte av material i befintliga byggnader. Det förekommer återkommande klagomål på diffusa sjukdomstillstånd där den klagande menar att det beror på material i inomhusmiljön. Där det idag saknas tillräcklig kunskap för att kunna påvisa ett samband mellan material och hälsotillstånd lämnas ofta denna typ av klagomål utan åtgärd. Förvaltningen arbetar med frågan och det finns mycket kunskap inom förvaltningen men det finns utvecklingsmöjligheter och en vägledning inom området bedöms kunna underlätta arbetet. Ur ett nationellt perspektiv vore det även fördelaktigt om vägledningen innefattade ett stöd till vilka typer av byggnadsmaterial som kan medföra risker för hälsa och miljö.

F9 – Förvaltningen anser att den rådande vägledningen behöver utvecklas. Inom det föreslagna fokusområdet önskar förvaltningen ett stöd kring vilka krav som kan ställas i exempelvis förelägganden. Förvaltningen önskar även ett förtydligande om vem som har tillsynsansvar kopplat till UV-skydd i exempelvis lekparker och vilka krav som kan ställas i den typen av tillsynsfrågor.

Förvaltningen önskar även ett tillsynsstöd för ett område som inte finns listat bland Folkhälsomyndighetens förslag, vidare stöd kopplat till arbetet kring utomhustemperaturer på skol- och förskolegårdar. Det förekommer oklarheter i vilka typer av krav och åtgärder som kan ställas. Kan vi exempelvis ställa krav på utformning av gårdar och förebyggande åtgärder? Finns riktvärden som man kan hänvisa till?

Havs- och vattenmyndigheten

Fråga 1/3

Vad tycker ni saknas eller kan förbättras i HaV:s tillsynsvägledning som ni behöver i ert tillsynsarbete? Kryssa i ett eller flera tillsynsområden:

Område	Kod	Kryssa i ett eller flera områden:
Miljökvalitetsnormer för vatten och havsmiljön enligt 5 kap. miljöbalken	H1	☒
Vattenskyddsområden enligt 7 kap. miljöbalken	H2	☐
Enskilda avlopp enligt 9 kap. miljöbalken	H3	☒
Vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken, med undantag för frågor om markavvattning	H4	☐
Dumpning enligt 15 kap. miljöbalken	H5	☐
Fiske och vattenbruk, med undantag för frågor som omfattas av Kemikalieinspektionens vägledningsområde enligt 3 kap. 6§ miljötillsynsförordningen	H6	☐
Skydd av grundvatten	H7	☐
Invasiva främmande arter enligt 3 § 2 förordningen om invasiva arter (vattenknutna)	H8	☐

Lämna synpunkter på förslagen ovan om ni har andra synpunkter. Ange områdeskoden som synpunkten gäller:

H1: Förvaltningen vill belysa vikten av att vägledningen bör tas fram tillsammans med Naturvårdsverket. Det är viktigt att ta i beaktande vad som tidigare har gjorts inom området (andra vägledningar) för att få ett helhetsgrepp om frågan så att det inte finns flera olika vägledningar som säger olika saker. Vägledningen bör även innefatta goda exempel där man ställt krav utefter 2 kap. miljöbalken med MKN som grund.

H3: Förvaltningen anser att det finns behov av tydligare vägledning kring praktisk tillämpning av lagstiftningen samt mer konkreta exempel på bedömningar i olika situationer, främst för BDT (bad-, disk- och tvättvatten).

Fråga 2/3

Om ni tycker att något saknas eller kan förbättras inom HaV:s vägledning, i vilken form skulle vägledningen då helst vara?

Ange högst två per område

	Seminarium på plats	Webbinarium	Webbvägledning	FAQ	Vet ej
Miljö kvalitetsnormer för vatten och havsmiljön enligt 5 kap. miljöbalken	☐	☒	☒	☐	☐
Vattenskyddsområden enligt 7 kap. miljöbalken	☐	☒	☒	☐	☐
Vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken, med undantag för frågor om markavvattning	☐	☐	☐	☐	☐
Dumpning enligt 15 kap. miljöbalken	☐	☐	☐	☐	☐
Fiske och vattenbruk	☐	☐	☐	☐	☐
Skydd av grundvatten	☐	☐	☐	☐	☐
Invasiva främmande arter	☐	☐	☒	☐	☐
Enskilda avlopp enligt 9 kap. miljöbalken	☐	☒	☒	☐	☐

Fråga 3/3

Om HaV skulle ordna en kortare (ca 1 timma) webinarium om små avlopp vilka av dessa teman tycker ni är mest prioriterade? Välj högst 2 alternativ

Tema	Kryssa högst 2
Introduktionswebbinarium för nyanställda	☐
Goda exempel från kommuner	☐
Nya rättsfall	☒
Frågor & svar (inkomma som HaV besvarat)	☒
Resultat från kunskapshöjande projekt	☐
Utvald del av befintlig webbvägledning, vilken del?	☐
Annat tema	☐

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen ger stöd och råd till dig som arbetar med kemikalietillsyn i kommun eller på länsstyrelsen. Vi vägleder främst i frågor som rör kemiska produkter och varor som släpps ut på marknaden enligt 3 kap. 6§ miljötillsynsförordningen (2011:13). Det kan bland annat gälla frågor som rör brister i säkerhetsdatablad, förpackning och märkning av kemiska produkter, godkännande av bekämpningsmedel och begränsade ämnen i varor.

Fråga 1/3

Kemikalieinspektionen har publicerat ett antal så kallade Råd för tillsyn på tillsynswebben. Vilka av dessa har ni använt under de senaste åren?

Råd för tillsyn	Använt	Inte använt	Vet ej
Detaljhandelstillsyn – kemiska produkter	☒	☐	☐
Tillsyn av biocidprodukter hos återförsäljare	☒	☐	☐
Tillsyn av växtskyddsmedel hos återförsäljare	☒	☐	☐
Tillsyn av behandlade varor	☐	☒	☐
Tillsyn av informationsplikten för varor – artikel 33 i Reach-förordningen	☒	☐	☐
Tillsyn av elektriska produkter	☐	☒	☐
Tillsyn av smycken – begränsningar i Reach-förordningen	☒	☐	☐

Fråga 2/3

Kemikalieinspektionen har sedan många år tillbaka haft ett två dagar långt grundseminarium. Seminariet har varit fysiskt på plats. Fokuset har varit att ge tillsynsvägledning till kommuner gällande tillsyn hos återförsäljare.

Vi har också det senaste året haft flera webinarier, bland annat tillsammans med Naturvårdsverket gällande t.ex. Reach hos nedströmsanvändare och om tillsyn på fluorerade växthusgaser.

I vilket format skulle ni fortsatt vilja ha utbildningar? Ge maximalt 2 svar.

Format	Kryssa i max 2
Seminarium på plats	☒
Webbinarium	☐
Inspelat material t.ex. filmer	☒
Annat format	☐

Om du kryssat i annat format, i vilken format skulle ni föredra?

Fråga 3/3

Saknar ni tillsynsvägledning inom något område? Om Ja, vilket?

Förvaltningen önskar tillsynsvägledning inom följande områden:

- **E-vätskor**, specifik vägledning om just den typen av kemisk produkt. Kanske med tips på hur man kan hantera att det ofta rör sig om verksamhetsutövare som inte har bra kunskap om kemikalielagstiftningen.
- **Säkerhetsdatablad**, hur man granskar dem om vi begär in säkerhetsdatablad för att t.ex. kunna kontrollera om märkningen stämmer på en kemisk produkt.
- En idé är att det skulle vara bra att dela upp vissa vägledningsdokument i ett enklare övergripande dokument och ett fördjupat, t.ex. för detaljhandelstillsyn, biocider och växtskyddsmedel. Så att nya handläggare på området kan få en översikt utan att bli överväldigade

Jordbruksverket

Jordbruksverket har tillsynsvägledningar för djurhållande verksamheter och verksamheter inom jordbruks- och trädgårdsområdet. Mål för vår vägledning finns för växtskyddsmedel i den Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP), och för växtnäring i den Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken (Miljötillsynsstrategin). I kommande miljötillsynsstrategi kommer det inte att vara med något fokusområde om växtnäring.

Under perioden 2026-2029 kommer Jordbruksverket att utveckla sin tillsynsvägledning inom följande områden:

Gemensamt för växtskyddsmedel och växtnäring

- Tillsynsprojekt om hantering av växtskyddsmedel och växtnäring i växthus och plantskolor (2027)
- Ta fram vägledning om egenkontroll för entreprenörer/maskinstationer (2028)
- Tillsynsprojekt om hantering av växtskyddsmedel och växtnäring hos entreprenörer/maskinstationer (2029)

Växtskyddsmedel

- Gris- och fjäderfäanläggningar som kommer omfattas av IED från och med 2030
- Uppföljning av tillsynen på de stora gris- och fjäderfäanläggningar som omfattas av IED
- I samband med uppdatering av våra föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring uppdaterar vi vårt vägledningsmaterial.

Fråga 1/1

Upplever ni att jordbruksverkets planerade tillsynsvägledning motsvarar de förväntningarna har på tillsynsvägledning för perioden 2026-2029? Om nej, vad saknar ni tillsynsvägledning för att er myndighet ska kunna utföra tillsynen inom jordbruks- och trädgårdsområdet?

Förvaltningen ser positivt på den planerade tillsynsvägledningen. Förvaltningen skulle även uppskatta om vägledningen beskriver hur användare av växtskyddsmedel, såsom plantskolor och växthus, kan hittas. Exempelvis lämpliga sökord eller om det finns några typer av butiker som ofta även har egen odling eller liknande.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket har ett brett tillsynsvägledningsansvar som omfattar hela miljöbalken där inte annan myndighet är utpekad. Vi har även ansvar för allmän tillsynsvägledning om 26 kap. om tillsyn och 30 kap. om miljöstraffsavgifter i miljöbalken.

Naturvårdsverket ger vägledning på webben, genom webinarium, telefon och mejl.

Under 2025 kommer Naturvårdsverket bland annat ta fram tillsynsvägledning om täkter, avfallsanläggningar, biologisk behandling, förorenade områden, masshantering, CITES/fridlysning, strandskydd och buller.

Fråga 1/4

Finns det något ni tycker saknas i Naturvårdsverkets tillsynsvägledning som ni behöver i ert tillsynsarbete för att kunna utföra tillsyn?

Område	Kod	Kryssa i ett eller flera områden:
Naturtillsyn 7 kap. miljöbalken om skydd av områden och kap. 8 miljöbalken om särskilda bestämmelser om skydd för djur- och växtarter	N1	☐
Miljöfarlig verksamhet 9 kap. miljöbalken	N2	☒
Miljöfarliga verksamheter 9 kap. miljöbalken, IED-verksamheter	N3	☒
Förorenade områden 10 kap. miljöbalken	N4	☒
Avfall 15 kap. miljöbalken	N5	☒
Tillsyn 26 kap. miljöbalken	N6	☒
Miljöstraffsavgifter kap 30 miljöbalken	N7	☒

Om ni upplever att något saknas inom något/några av områdena ovan, beskriv gärna det här. Börja med områdeskoden.

N2, N3, N4 – Vägledningarna behöver tas fram tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten. Det är viktigt att ta hänsyn till vad som tidigare har gjorts inom området (andra vägledningarna) för att få ett helhetsgrepp om frågan så att det inte finns flera olika vägledningarna som säger olika saker. Vägledningarna bör även innefatta goda exempel där man ställt krav utifrån tillämpning av 2 kap. 7 § andra stycket miljöbalken, dvs. bedömningar med utgångspunkt från miljö kvalitetsnormer.

N4 – Förvaltningen önskar en uppdaterad vägledning kopplat till PAH-innehållande asfalt ska hanteras. Förvaltningen anser detta eftersom den tidigare vägledningen från Naturvårdsverket inom ämnet har tagits bort samt efter de nya reglerna från Europeiska kommissionen (2018) där det beskrivs att: om bens[a]pyren är lika med eller över 50 mg/kg i

asfalten, ska den klassas som farligt avfall. Förvaltningen undrar hur asfalt med halt bens[a]pyren under 50 mg/kg bör hanteras. Särskilt halter strax under 50. Det vore fördelaktigt med en vägledning som exempelvis beskriver vid vilka halter det kan vara okej att återanvända asfalten. Samt hur det bör förhålla sig till PAH16 och den indelningen som har funnits där.

N5 – Förvaltningen anser att kap. 15 miljöbalken är väldigt omfattande och kan vara svår för tillsynsmyndigheterna att tolka. En tillsynsvägledning inom området bedöms kunna underlätta arbetet. Om en vägledning tas fram, vore det önskvärt om denna innehöll praxisgenomgång och exempel på tillämpning i praktiken av 15. kap miljöbalken.

N6 – Förvaltningen ser positivt på en översikt alternativt uppdatering av avsnittet gällande verksamheters egenkontroll.

N7 – Förvaltningen ser positivt på en vägledning inom området. Vägledningen bör innehålla flera goda exempel där det framgår vem som är ansvarig för att rapporteringen till avfallsregistret utförs.

Förvaltningen önskar även en vägledning om förordningen 2013:254, om användningen av organiska lösningsmedel. En sådan vägledning skulle vara önskvärd i form av webinarium, där deltagare i förväg har fått möjlighet att skicka in frågor. Det vore även bra med goda exempel från andra kommuner.

Fråga 2/4

Naturvårdsverket har tagit fram tillsynsvägledning på webben om information om planering av tillsyn, genomförande av tillsyn och ingripande åtgärder. Vägledningen bygger i stora delar på Handbok 2001:4 om tillsyn och Naturvårdsverket planerar att fortsätta med det arbetet.

Känner ni till och har ni använt tillsynsvägledningen ”Tillsyn enligt miljöbalken” på webben? (ja eller nej)

Ja

Fråga 3/4

Omvärlden förändras och nya branscher eller typer av verksamheter kan förekomma som innebär fara för miljö och hälsa. Finns det nya branscher eller typer av verksamheter som ni vill tipsa om och där ni helt saknar tillsynsvägledning idag? (om ja, vilka?)

Förvaltningen har identifierat ett flertal områden där det bedöms saknas tillsynsvägledning. Dessa utgör:

- **Metoden "Softwash" eller användning av biocidprodukter vid fasadvätt.** Verkar vara en relativt ny metod som flera kommuner fått frågor om.
- **Takblästring och högtryckstvätt.** Inte ett nytt område men det finns oklarheter i lagstiftningen. Det vore bra med vägledning om hur man ska tolka vad som är anmälningspliktigt och om/hur man kan tillsyna de högtryckstvättar som inte räknas som anmälningspliktiga.
- **Klotteranering.** Inte ett nytt område men vi önskar tillsynsvägledning.
- **Energianvändning på datorhallar**
- **Mobila fordonstvättar och mobila fordonservice**
- **Sulfidberg,** tillsyn på provtagning och återanvändning. Naturvårdsverket har fått ett regeringsuppdrag avseende området. Vidare är frågan ett mycket angeläget ärende i Stockholm och det finns ett stort behov av vägledning inom frågan.
- **PFAS i köldmedier**
- **Plast-cykeln,** inget nytt område men plast utgör ett större problem genom hela kedjan från produktion till avfall. Det skulle behövas tydligare vägledning om kravställning och åtgärder i hela cykeln, från produktion till avfall.

Miljöförvaltningen vill även skicka med synpunkten att verksamhetskoderna i miljöprövningsförordningen bör uppdateras så att de bättre återspeglar nuvarande teknik.

Fråga 4/4

Form av vägledning?

Naturvårdsverket ger tillsynsvägledning i första hand i form av webbtexter med även i form av webbdokument (pdf), kortare filmer och webinarier.

Vilka anser ni vara de mest användbara formerna?

Ange högst 2 alternativ.

Form	Kryssa högst 2
Webb-texter	☒
Webbdokument (pdf)	☐
Kortare filmer	☐
Webbinarium	☒
Annat format	☐